

۲۰۲۰/۰۸/۱۲

میر عبدالرحیم عزیز

ایران: چطور یک زبان را نابود می کند

نویسنده: حیدر کیزی

(Haidar KHEZRI)

زهره محمدی به خاطر تدریس زبان کردی
به ۱۰ سال حبس محکوم شد. این یک قسمت
از روش دولت ایران علیه اقلیت هاست.

ترجمه: میر عبدالرحیم عزیز

در ۱۴ جولای ۲۰۲۰، معلم زبان کردی و فعال مدنی "زهره محمدی" توسط محاکم انقلابی اسلامی ایران به ۱۰ سال حبس محکوم شد. زهره اول در زادگاهش ساین (همچنان مشهور است به سنندج) در ولایت کردستان ایران به تاریخ ۲۳ می ۲۰۱۹ بازداشت گردید. قبل از توقیف وی، او چندین بار توسط تشکیلات استخباراتی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران تحت تحقیقات طولانی قرار گرفته بود. او بعد از شش ماه حبس، بتاريخ ۲ دسمبر ۲۰۱۹ با ضمانت آزاد شد و متذکر گردید که تحقیقات از خود بیخود شدن را تحمل کرده و برای اعترافات دروغین مورد شکنجه قرار گرفت. جرم زهره چه بود؟ تدریس زبان کردی، زبان مادری اش. حکم ۱۰ سال حبس دقیقاً توسط قاضی انقلاب اسلامی محاسبه گردید: هر سال تدریس با یک سال حبس مجازات شد.

معلم زبان کردی و فعال مدنی، زهره محمدی

در ویدیویی که در اختیار همه در صفحه اینستاگرام خود قرار داده، زهرا جنایات خود را "تدریس زبان مادری، توزیع چاکلیت در یک جاده برای روز جهانی زبان مادری و کمک به قربانیان سیل در لورستان توصیف کرد." با دفاع از فعالیت های بشردوستانه خود، از محکمه خواست تا هرگونه مدرکی را ارائه دهد که اثبات کند که او به جز توانمند سازی اعضای اقلیت به حاشیه رانده شده کُرد ایران و آموزش زبان مادری، برای اهداف دیگری کار کرده است.

جرم شناختن زبان کردی

در ایران، جایی که مردم اقوام غیر فارسی بیش از نیمی از جمعیت را تشکیل می دهند، فارسی تنها زبان قانونی آموزش از کودکستان تا صنف ۱۲ و دوره پوهنتون است. اقلیت های قومی، از جمله اعراب اهوازی، ترکان آذربایجانی، بلوچ ها، کردها و ترکمن ها با تبعیض عمیق روبرو هستند.

قانون اساسی زبان های غیر فارسی ایران را با اصطلاحات استعماری مانند "زبان های منطقه ای و قبیله ای" بیان می کند.

اگرچه ایران در سال ۱۹۸۹، کنوانسیون بین المللی حقوق کودک سازمان ملل متحد را امضاء کرد و علی رغم این حقیقت که ماده ۱۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران حق استفاده از زبان های غیر فارسی ایران را در مکاتب "برای آموزش ادبیات خود به رسمیت می شناسد"، تدریس و آموزش زبان و ادبیات کُردی به طور تاریخی با انتقام شدید روبرو شده است. حتی قانون اساسی زبان های غیر فارسی ایران را با عباراتی استعماری مانند "زبان های منطقه ای و قبیله ای" بیان می کند.

در ۹ می ۲۰۱۰، ایران چهار زندانی کُرد را اعدام کرد، از زمره آنها، معلم مکتب کُرد، فرزاد کمانگر بود. طبق گزارش واشنگتن تایمز، جنایت فرزاد "کُرد بودنش بود. او در یک مکتب ابتدائی در شمال غربی شهر کامیاران که در آنجا عضو اتحادیه معلمان کردستان بود، تدریس می کرد و برای نشریات مختلف زیرزمینی حقوق بشر می نوشت. او مخفیانه به دانشجویان کُرد خود زبان ممنوعه را آموختاند و در مورد فرهنگ و تاریخ آنها داستان هائی گفت."

شرایط غیر انسانی در زندان و اعدام او باعث شده است که بسیاری از سازمان ها از زمره یونسف، آموزش بین المللی و سازمان عفو بین المللی رژیم جمهوری اسلامی ایران را محکوم نمایند. اما دولت ایران نقض حقوق بشر علیه مردم کرد و سایر اقلیت های قومی را که هنوز هم با تبعیض روبرو هستند و دسترسی آنها را به آموزش به زبان مادری شان محدود ساخته، ادامه میدهد. این وضع را سازمان عفو بین المللی در بررسی خود در سال ۲۰۱۹ از وضعیت حقوق بشر در ایران توضیح داد.

بسیاری از مقامات مظنون به دستگیری در اعدام های جمعی غیرقانونی اقلیت های مذهبی و نژادی همچنان در حفظ مقام های با قدرت در سیستم قضایی ایران ادامه می دهند. در سال ۲۰۱۷، علیرضا آوائی به عنوان وزیر عدلیه ایران منصوب شد. در سال ۲۰۱۹، آیت الله علی خامنه ای، ابراهیم رئیسی را به عنوان رئیس قضائی ایران تعیین کرد. رئیسی، مانند آوائی و سلفش مصطفی پور محمدی وزیر عدلیه ایران از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷، عضو "هیئت مرگ" بود که دستور قتل غیرقانونی هزاران زندانی از جمله کرد های ایران را در سال ۱۹۸۸ صادر کرد.

انتصاب وی همه امید باقی مانده را برای نجات زندانیان سیاسی، بالاخص کسانی که متعلق به اقلیت های نژادی و مذهبی هستند، پایان بخشیده است. هادی قائمی، مدیر اجرایی اداره حقوق بشر برای ایران گفت: "انتخاب رئیسی به عنوان رئیس قوه قضائیه یک پیام واضح خواهد فرستاد: حاکمیت قانون معنایی در ایران ندارد و کسانی که در قتل عام شرکت کرده اند پاداش می گیرند. انتخاب رئیسی پس از آن صورت گرفت که اقلیت ها، بخصوص کردها، به حریف وی رئیس جمهور حسن روحانی، در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۷ این کشور رای دادند.

ادغام و محو نرم زبان

بر خلاف ترکیه، عراق و سوریه، کشورهای که استفاده از کردی را برای چندین دهه ممنوع کرده و حتی مرتکب جنایت محو زبانی شدید علیه کردها و زبان کردی شده اند، ایران به اجرای یک سیاست ادغام و جنایت محو نرم زبانی علیه کرد ها اقدام کرده است.

از زمان انقلاب اسلامی ۱۹۷۹، کردی در ایران در حالتی قرار دارد که زبان شناس جعفر شیحو لیسلا می آن را "تحمل کنترل شده و محدود" توصیف می کند. اگرچه در سال ۲۰۱۴ شاهد تأسیس اولین گروه زبان و ادبیات کردی در پوهنتون کردستان در ایران بودیم، اما به گفته بسیاری از محققان این رشته از قبیل جیم کومینز، توو اسکنتاب-کنگاس و شیحو لیسلا می، کردی در ایران در معرض خطر قرار دارد تا زمانیکه، خصوصاً در سالهای اولیه تعلیم و تربیه، یک وسیله آموزشی نباشد.

بسیاری از مقامات مظنون به دستگیری در اعدام های جمعی غیرقانونی اقلیت های مذهبی و نژادی همچنان به حفظ قدرت در سیستم قضایی ایران ادامه می دهند

در ۲۹ می ۲۰۱۹، صرف یک هفته بعد از دستگیری زهرا، رضوان حکیم زاده، معاون ریاست تعلیم و تربیه ایران اعلام کرد که امتحان "کفایت در زبان فارسی" در کودکان ها در سراسر ایران اضافه می شود. طبق این سیاست تبعیض آمیز، اگر کودکان غیر فارسی ایرانی در سن پنج سالگی در امتحان کفایت زبان فارسی ناکام شدند، به عنوان فردی با نقایص بیولوژیکی و نیازهای بخصوص تحت معالجه قرار می گیرند. بطور مثال "کم بینائی" و "کم شنوائی"، "یادگیرنده بطی" و "ناتوانی آموزش" قابل یاد آوری است. چنین سیاستهای منظم و روش دولتی به هدف لکه دار ساختن کودکان غیر فارسی ایران، یاد آور محو هویت ملی کشورها، افشار قومی و جمعیت هائی است که توسط دول استعماری مستعمره شدند.

تحت چنین سیاست های تبعیض آمیز دولتی، آموزش زبان کردی به تلاش های داوطلبانه فردی مانند زهرا متکی است. در اوایل سال جاری، معلم متقاعد جمال حبیب الله فرج بدار طی چند ماه قرآن را به زبان مادری خود، کردی-هاورامی ترجمه کرد، به امید اینکه زبان محلی خود را که توسط یونسکو به عنوان زبانی که در معرض خطر قرار قطعی گرفته، نجات بخشد. در حال حاضر، کردی و سایر زبانهای غیر فارسی ایران از موقف رسمی برخوردار نیستند و از هیچگونه تشویق و حمایت قابل توجه دولت بهره نبرده اند.

محققان کردی در کردستان شرقی / ایران از افزایش تعهدات مربوط به تنوع در سطح بلاغی و کاهش تعهدات از نظر کاربرد عملی و حتی عکس العمل تنبیهی آگاه هستند. جیم کامینز، یکی از برجسته ترین حامیان آموزش چند زبانه، درباره چنین پیشرفت سطحی هشدار می دهد: "گروه حاکم ممکن است حمایت از نشانه های آموزش زبان های [اقلیت] را ارائه دهد زیرا می دانند که این حمایت سطحی غیر موثر خواهد بود."

همانطور که کامینز استدلال می کند، اگر یک بقه را در آب داغ قرار دهید، بلافاصله خود را به بیرون پرتاب خواهد کرد. اما اگر بقه را در آب سرد در گرمی قرار دهید، تحمل افزایش تدریجی را خواهد داشت و تحملش در آب جوش از بین خواهد رفت. به این معنی که "اگر ادغام زبانی بطی باشد، مردم متوجه نخواهند شد که اتفاقی می افتد." این سیاست توسط رژیم ایران برای چندین دهه اتخاذ شده است. حکم زندان زهرا محمدی نشانه غیرقابل انکاری است که آب در حال جوشیدن است.

ایران: چطور یک زبان را نابود می کند
aziz_m_ar_iran_yakzaban_ranabood_mekonad.pdf

